

Ngày 27.2.2009, bà Katia Bennett, Tham Tá Chính Trú tòa Tù ng Lãnh S Hoa K tại Sài Gòn đã đến vãn an và trao đổi v tình hình Vi t Nam và Ph t Giáo v i Hòa Th ng Thích Qu ng Đ , Tăng Th ng GHPGVNTN, tại Thanh Minh Thi n Vi n ở Saigon. Sau đó, bà Lan, đi đi n đài Á Châu T Do (RFA) đã ph ng v n Hoà Th ng v cu c g p g này. Cu c ph ng v n đã đ c đài RFA phát đi trong cùng ngày.

Hòa Th ng Qu ng Đ cho bi t ngài đã nói v i bà Katia Bennett hai đi u quan tr ng: Đi u th nh t là không hài lòng v i i tuyên b v a qua c a Ngo i Tr ng Hoa K Hillary Clinton tại B c Kinh. i tuyên b này đã xem nh v n đ nhân quy n trong quan h ngo i giao Trung - M . Đi u th hai là quá trình th t b i c a nhà c m quy n Hà N i trong 6 b c t n công nh m tiêu đi t GHPGVNTN qua các năm 1977, 2000, 2005, 2006, 2007 và 2008. Hoà Th ng nh n m nh r ng Hà N i đã x d ng lá bài S Ông Nh t H nh và hai năm qua dùng chiêu bài “V Ngu n” c a nhóm các S ở Úc Châu, Âu Châu, Canada và Hoa K nh ng t t c đ u that b i.

Đi u đáng chú ý là qua cu c nói chuy n v i bà Katia Bennett, Hoà Th ng đã công khai nói lên m t trái c a lá bài dân ch và nhân quy n mà Hoa K th ng đ a cao. Hy v ng ti ng nói c a Hoà Th ng s làm cho nhi u ng i Vi t ch ng c ng h i ngo i nhìn rõ v n đ h n.

M c đ u m t s website đã đăng toàn văn bài ph ng v n nói trên, tr c khi góp m t vài ý ki n vào nh ng v n đ mà Hoà Th ng Qu ng Đ đã nêu ra, chúng tôi xin m i đ c gi đ c k i m t l n n a ph n Hoà Th ng Qu ng Đ ch trích Hoa K v v n đ dân ch và nhân quy n.

TRÍCH BÀI PH NG V N

Lan: Kính chào Đi i lão Hoà th ng Thích Qu ng Đ . Đ c bi t bà Katia Bennett, Tham tán Chính tr tại tòa Tù ng Lãnh s Hoa K v a đ n v n an Hoà th ng tại Thanh Minh Thi n vi n, Saigon. Kính xin Hoà th ng hoan h cho thính gi đ c bi t s ki n này và Hoà th ng đã nói gì khi g p g ?

HT Qu ng Đ : Chào cô Lan, lúc 9 gi ngày hôm qua t c ngày 26.2.2009, bà Katia Bennett, Tham tán Chính tr tại tòa Tù ng Lãnh s Hoa K ở Saigon có đ n thăm tôi ở Thanh Minh Thi n vi n. Sau khi chào h i và trao đổi m y câu có tính cách xã giao th ng l , tôi b t đ u ngay vào v n đ chính mà tôi mu n trình bày trong cu c g p g đúng lúc này.

Đó là v n đ i tuyên b c a bà Ngo i Tr ng Hoa K Hillary Clinton tại B c Kinh ngày 21.2.2009, r ng Hoa K s không đ v n đ Dân ch , Nhân quy n gây nh h ng và c n tr b c phát tri n trong m i quan h song ph ng gi a Trung Qu c và Hoa K .

Tôi nói v i bà Bennett r ng, khi tôi nghe i tuyên b y tôi có c m t ng nh ng i Vi t Nam th ng nói, b d i gáo n c l nh lên đ u. Nh v y tôi hi u t nay Hoa K s coi v n đ Dân ch , Nhân quy n là th y u trong chính sách ngo i giao, và v n đ kinh t , th ng m i t c v n đ làm ăn đ c đ t lên hàng đ u. Đi u chúng tôi quan ng i là i tuyên b trên đây c a bà Ngo i Tr ng Hillary Clinton không nh ng r t b t i đ i v i nh ng nhà đang tranh đ u cho nhân quy n, dân ch ở Trung Qu c mà còn r t tai h i cho nh ng ng i đang c g ng h t s c mình b t ch p khó khăn, tù ng c, đ a đầy, ngay c m ng s ng, đ u tranh đ v t b gông cùm xi ng xích c a các ch đ đ c tài toàn tr , đ c tài quân phi t ở Vi t Nam, Tây T ng và Mi n Đ i n. B i vì b n ch t các ch đ đ c tài ở đâu cũng gi ng nhau. R i đây các chính quy n phi pháp, tàn b o các n c nói trên s th ng tay đàn áp, b t b , b tù nh ng ng i đ u tranh đòi quy n s ng, quy n làm ng i, t do, dân ch và công b ng xã h i. Vì ch ng còn ch ng ng i nào trên con đ ng áp b c c a h .

Lan: B ch Hoà Th ng, bà Katia Benneth ph n ng ra sao tr c i phê bình c a Hoà th ng?

HT Quỳnh Đ : Sau đó thì bà Bennet cũng có cuộc gặp riêng mình. Bà nói rằng là Bà c Kinh bà y cũng có nói như thế, tuyên bố như thế. Nhưng mà trong các cuộc họp riêng tư, các cuộc họp công khai, bà vẫn cứ đặt vấn đề dân chủ, nhân quyền hàng đầu. Đó là chính sách của Hoa Kỳ, chính sách truyền thống của Hoa Kỳ. Và nhất là bà đưa ra bản Tuyên trình về Nhân quyền trên toàn thế giới trong y có Việt Nam của Bà Ngoại giao mới phát hành hôm qua hôm kia gì đó. Bà có nói đặt chúng mình rằng trước sau như một, Hoa Kỳ vẫn lấy vấn đề dân chủ và nhân quyền làm căn bản. Trong chính sách ngoại giao thì tôi cũng hiểu bà cứ nói đặt biệt mình vậy thôi. Còn không thì nào làm hẳn.

Nhưng tôi có nói với bà, tôi thấy là thật tôi thấy vẫn đặt y nó hẳn quan trọng liên quan đến người Việt Nam chúng tôi, cho nên tôi nói thế thôi. Chắc hẳn ra tôi cũng ý thức rằng, vẫn đặt dân chủ, nhân quyền, thế nhưng người Việt Nam chúng tôi phải lo lấy. Còn sự hợp tác của Hoa Kỳ, của Liên Âu, bất cứ gì bên ngoài, đó chắc là phải thôi. Theo nhà Phật cái nhân là chính, cái duyên là phải. Tuy nhiên cái phải cần phải có thì cái chính, cái nhân mới phát triển được. Chúng ta hẳn hẳn thúc mà vượt xu hướng ruồng rẫy thì cũng phải như gió, như nước, như đất thì nó phát triển. Thì chúng tôi cũng vậy, nhân quyền thì chúng tôi tranh đấu, đòi hỏi. Nhưng đối với chế độ độc tài toàn trị thế này rồi là khó khăn. Nếu không có sự hợp tác truyền thông bên ngoài thì không ai biết được. Do đó chúng tôi hy vọng Hoa Kỳ nói riêng, và các nước dân chủ tiên tiến nói chung trên thế giới, nhất là Liên Âu, hợp tác chúng tôi. Tôi có nói an ủi bà như thế, chắc bà cũng thấy ra buồn, vì bà Ngoại giao Trung Quốc đã phát biểu rồi. Người Việt Nam thì nói sự chân còn để được, sự mỉa mai khó để làm! Còn nhân Việt Nam hay là Trung Quốc ngày xưa cũng thế, trước khi nói phải uốn lượn ba lần mới nói là vì thế.

TUYÊN BỐ CỦA BÀ HILLARY CLINTON

Trước khi lên máy bay từ Seoul đi Bắc Kinh hôm 20.2.2009, Bà Hillary Clinton nói:

"Các chính quyền Mỹ liên tiếp cũng như các chính phủ Trung Quốc đều dựa vào vấn đề nhân quyền khu vực để ng. Chúng ta cần phải tiếp tục gây áp lực. Thế nhưng không nên để điều này chi phối các cuộc thảo luận về cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới, về biến đổi khí hậu và về an ninh".

Đài RFI của Pháp ngày 23.2.2009 có phỏng vấn một bài đăng về điều "ưu tiên cho kinh tế, ngoại giao Trung Quốc quên hẳn sự nhân quyền", thế nhưng thu hút bài báo trên tờ Libération của Pháp đăng hàng đầu «Bà Clinton tán thành Bắc Kinh», như những nhà báo Washington mới lo cho món nợ của mình đã «quên mất» hẳn sự nhân quyền. Tờ Le Figaro cũng nói đến một bà Hillary Clinton ra sức quyên rũ Trung Quốc và đã gạt qua một bên vấn đề nhân quyền để có thể dễ dàng, một cách hữu hiệu hơn, sự hợp tác kinh tế giữa hai quốc gia.

Trong bài "Hoa Kỳ trích TQ về nhân quyền" phỏng vấn ngày 26.2.2009, đài BBC thế nhưng thu hút rằng trong chuyến thăm của bà Clinton tới Trung Quốc, một sự nhân vật hoạt động cho nhân quyền đã trích bà khi người đó đang đứng đầu ngành ngoại giao Mỹ không nêu "vấn đề nhân quyền" với giới chức Trung Quốc.

Tuy nhiên nhà Báo Trung Quốc Ngoại giao Mới nói rằng bà có các buổi trao đổi ý kiến thế nhưng thế nhưng người đăng tải phía Trung Quốc. Báo cáo của Bà Ngoại giao Hoa Kỳ nói năm 2008 giới chức Trung Quốc đã thúc ép hẳn các vị "giới thiệu không nêu lý do, tra tấn, ép cung tù nhân, và dùng lao động cưỡng bức." Đền đáp về văn hóa và tôn giáo trở nên tồi tệ hơn, xảy ra chết chóc ở vùng Tân Cương có đông người Hồi giáo sinh sống. Và vùng Tây Tạng.

Bài thế nhưng thu hút nói rằng Hoa Kỳ cần tiếp tục chính sách ngoại giao mạnh mẽ, và lên tiếng trước các vị vì phạm nhân quyền, và yêu cầu hành động.

ĐI ĐI N VỀ I SỰ THẬT

Vấn đề liên hệ giữa GHPGVNTN và Đảng CSVN và sau đó "cuộc chiến" kéo dài giữa hai bên, chúng tôi đã viết khá nhiều và đây đây. Hôm nay chúng tôi chỉ đề cập đến chính sách của Hoa

Kể từ khi Việt Nam dân chủ và nhân quyền.

Thật ra, việc t cáo chính sách của Hoa Kỳ về dân chủ và nhân quyền không phải là một chuyện mới mẻ gì. Trong gần 20 năm qua, kể từ khi chiến tranh lạnh chấm dứt và Hoa Kỳ bắt đầu áp dụng chiến lược thu hút “dân chủ bình”, các nhà tranh đấu cho dân chủ và nhân quyền, các nhà phân tích, các dân biểu và nghị sĩ Hoa Kỳ ... đã nhiều lần nêu lên vấn đề mà Hoà Thượng ng Qu ng Đ đã đề cập đến. Chúng tôi cũng đã nhiều lần nói rõ về vấn đề này, nhất là trong các bài “Đ ng quên Anh Hai”, “Lời chuyện Anh Hai”, “Anh Hai Cán Bộ”, v.v. Nhưng đa số người Việt chúng ta hay nghĩ rằng Việt Nam đang ở trong thời kỳ chiến tranh lạnh, sự dùng dân chủ và nhân quyền để đánh sập chế độ của Việt Nam hiện tại, là phê phán của Hoà Thượng ng Qu ng Đ một lần nữa đòi hỏi chúng ta phải đi đúng về phía số thế. Đây là một vấn đề không đơn giản.

1.- Số thế thế phòng

Chúng ta nhớ lại, sau khi Thượng Ng Ngo i Giao M Eric G. John thăm Hoà Thượng ng Thích Qu ng Đ tại Việt Nam hôm 12.4.2007, thông tin viên Matt Steinglass của đài VOA đã tiếp nhận thu thập và tuyên bố của ông ta như sau:

“Tôi không biết hiện chế độ ở Việt Nam hình thức nào khi đi gặp ông Thích Qu ng Đ. Chắc hẳn là chúng tôi đã lái xe thẳng vào khuôn viên thiền viện.”

“Các nhà người giao Hoa Kỳ đang ý rằng từ do tôn giáo ở Việt Nam không hoàn chỉnh. Theo luật, mọi tổ chức tôn giáo phải đăng ký với nhà nước. Nhưng tôi đã thấy người Việt, Việt Nam đang được tổ do tôn giáo nhiều hơn...”

Ông nói tiếp: “Chúng ta đã thấy các biểu hiện chuyển đáng kể. Tôi nghĩ rằng là có tiến bộ về từ do tôn giáo ở Việt Nam”.

Ông cho biết: “Hoa Kỳ sẽ tiếp tục khuyến khích Việt Nam cho phép có từ do tôn giáo nhiều hơn. Nhưng, Hoa Kỳ sẽ không quan tâm đến việc kêu gọi của Hoà Thượng ng Thích Qu ng Đ để ngừng dùng thế ng mọi như một cái cớ để thúc đẩy Cộng sản Việt Nam cải thiện về các vấn đề nhân quyền.”

Sau đó, thông tin viên Matt Steinglass còn đá giò lái GHPGVNTN: “Giáo hội được thành lập ở Việt Nam vào năm 1964. Khi đó, giáo hội phải đi Hoa Kỳ can thiệp vào cuộc chiến tranh ở Việt Nam và đã tiếp tục nhiều cuộc biểu tình lớn chống M...”

Tuy nhiên, báo rằng Hoa Kỳ quan tâm đến vấn đề thế ng mọi hiện về dân chủ và nhân quyền cũng không hoàn toàn đúng vì hai vấn đề thế ng đi song song với nhau. Thật thế Hoa Kỳ đã dùng chiêu bài dân chủ và nhân quyền để làm áp lực về thế ng mọi để với nước để tác, nhưng Hoa Kỳ cũng chỉ thế ng xây dựng dân dân chủ và nhân quyền ở quốc gia để tác để hỗ trợ cho việc phát triển kinh doanh.

2.- Chếp nhận “mô thức xám xịt”

Thế ng của nhà báo là: Bà chủ Ngo i Tr ng Hoa Kỳ Condoleezza Rice đã thế ng thúc giục của Miền Đ n n B c Hàn noi g ng Việt Nam (The American Secretary of State, Condoleezza Rice urged Burma and North Korea to follow the example set by Vietnam). Hôm 27.11.2007, ông Ibrahim Gambari, Đ i S Đ c M nh Toàn Quy n của Liên Hi p Qu c l i thúc giục Việt Nam tiếp tay trong các nỗ lực quốc tế nhằm giải quyết cuộc khủng hoảng chính trị tại Miền Đ n! Sau đó, trong cuộc vi ng thăm Hà N i ngày 3.3.2008, Tr Lý Ngo i Tr ng Hoa Kỳ Christopher Hill l i tuyên bố B c Hàn và nhiều nước khác có thể học hỏi từ bài học quý giá tại Việt Nam. Ông nói:

“Tôi không rõ B c Tri u Tiên có hiện kinh nghiệm của Việt Nam hay không, nhất là kinh nghiệm phát triển kinh tế. Thật thế tôi rất mong hiện hiện câu hỏi đó vì trong 5 năm gần đây Việt Nam đã có những tiến triển đáng kể.”

Như chúng tôi đã nói, số dĩ các nhà lãnh đ o Hoa K thúc gi c Mi n Đi n và B c Hàn nói g ng (example) c a Vi t Nam vì theo h Vi t Nam đã h i đ ba y u t sau đây đ có th giao th ng b n v ng: (1) Đ o n tuy t v i quá kh , (2) n đ nh tình hình và (3) phát tri n kinh t . Khi mu n l p quan h th ng m i v i b t c n c nào, Hoa K th ng làm áp l c đòi n c đó ph i n i r ng dân ch và nhân quy n đ n m c nào đó đ v i c giao th ng có th phát tri n đ c.

Các nhà phân tích cho r ng trong m t n c ch m ti n, trình đ dân trí còn th p, m t ch đ đ c tài theo “mô th c xám x p”, t c 30% dân ch và 70% đ c tài, ch đ c đó có th t n t i đ c. Trái l i, n u ti n t i “mô th c ng x p”, t c 50% đ c tài và 50% dân ch , tình tr ng b t n r t đ x y ra và ch đ đó s m mu n gì r i cũng s p đ . C ng S n Trung Qu c và Vi t Nam bi t r t rõ đ i u đó, nên đ b o v ch đ , h không bao gi cho phép v t qua “mô th c xám x p”, dù b áp l c.

Chúng ta không ng c nhiên khi th y nhà c m quy n CSVN tìm m i cách đ phân hoá hay ngăn ch n không cho GHPGVNTH ho t đ ng trong n c vì s giáo h i này s gây b t n cho ch đ nh d i th i VNCH.

Hôm 9.3.2009, trong bài di n văn đ c t i phiên h p c a Qu c H i Nhân Dân Trung Qu c, ông Ngô Bang Qu c, Ch T ch Qu c H i, tuyên b :

"Chúng ta ph i h c h i t thành công c a t t c các n n văn hóa. Tuy nhiên, chúng ta s không bao gi đ n gi n ch đi sao chép h th ng c a các n c ph ng Tây hay đ a ra m t h th ng đa đ ng luân phiên n m quy n".

Ch c ch n các nhà đ u t s không bao gi đ u t vào m t qu c gia sáng đing công, chi u bi u tình, ngày hôm sau đ o chánh... nh tình tr ng c a mi n Nam Vi t Nam sau năm 1963. Các nhà kinh t nói r ng đ u t vào m t tình tr ng nh th ch ng khác chi “chùm hai chân nh y vào bóng t i”.

Trong th c t rõ ràng là Hoa K đã đ ng ý “mô th c xám x p” có th giúp cho v i c phát tri n kinh doanh n đ nh, nên đã bi n h cho c Đ ng C ng S n Trung Qu c l n Vi t Nam, và kêu g i B c Hàn và Mi n Đi n noi g ng Vi t Nam.

Cũng vì ch p nh n “mô th c xám x p”, các c ng qu c đang đ khá nhi u ti n c a vào Vi t Nam v i hy v ng bi n Vi t Nam thành m t đ u c u phát tri n kinh doanh Đông Nam Á. H ti p t c tăng v i n tr ODA (Official Development Assistance), t c v i n tr phát tri n cho Vi t Nam, và đ y m nh các ch ng trình xây d ng h t ng.

V n ODA dành cho Vi t Nam liên t c tăng lên, t 4,45 t USD cam k t cho năm 2007 lên 5,426 t USD cho 2008. Ngân Hàng Phát Tri n Á Châu (ADB) đ ng đ u danh sách các t ch c tài tr cho Vi t Nam, v i 1,35 t USD, chi m 25% t ng s cam k t năm 2008. Chi u 5.12.2008 m c cam k t ODA đ c nhóm các nhà tài tr qu c t quy t đ nh dành cho Vi t Nam trong năm 2009 là 5,014 t USD, th p h n m c cam k t năm 2008 là 8%, vì tình hình kinh t th gi i đang suy thoái, nh ng nh th cũng là quá nhi u.

V i Nh t B n, m c đ u có v PCI, Nh t đã cam k t dành 83 t 200 tri u Yen, t ng đ ng v i 900 USD, cho ch ng trình tr giúp Vi t Nam phát tri n. S ki n này đã làm Nh t tr thành n c c p v i n tr nhi u nh t cho Vi t Nam.

Hoa K và các c ng qu c cũng đang thúc đ y và giúp Vi t Nam hoàn t t đ ng xe l a cao t c xuyên Vi t và xuyên Á đ có th m r ng kinh doanh. Ch riêng tuy n đ ng s t cao t c n i Hà N i v i Sài Gòn dài 1600km đã t n đ n 40 t USD, t ng đ ng GDP c a Vi t Nam trong m t năm.

Ph ng án thi t k đ o n đ ng s t t ga Sài Gòn đ n L c Ninh, biên gi i Cambodia, dài 140 km trong tuy n đ ng s t xuyên Á v i phí t n đ c đ trù là 438 tri u USD. Tuy n đ ng s t

xuyên Á này dài 5.500km, bắt đầu từ Côn Minh, Trung Quốc, chảy qua Việt Nam, Cam Bốt, Lào, Miến Điện, Thái Lan, Mã Lai Á và ga cuối cùng ở Singapore. Tuy nhiên đường này do Mã Lai Á khởi xướng vào năm 1995 và đã khởi công hoàn thành vào năm 2015.

Nhìn nhận công trình mà Hoa Kỳ và các công ty quốc đang thực hiện ở Việt Nam, chúng ta có thể tin rằng họ đang tính chuyện làm ăn lâu dài với Việt Nam. Nhật Bản đã viện trợ cho Việt Nam nhiều như thế nhưng ưu tiên chính là lãnh thổ trong tay họ.

DÂN CHỖ PHÂN VỊ KINH DOANH

Khi tìm kiếm chi phí nhân lực “mô hình xám xịt” như đã nói trên, không có nghĩa là Hoa Kỳ và các công ty quốc gia duy trì mãi tình trạng đó. Họ sẽ dùng “địa vị bình hòa” để làm thẳng tay chân, giúp cho việc kinh doanh ngày càng dễ dàng.

Muốn thẳng tay chân, công việc đầu tiên là nâng cao đời sống và dân trí của người dân trong nước. Nếu mức sống và dân trí như hiện nay còn thấp thì việc duy trì, rất khó thoát ra khỏi “mô hình xám xịt”.

Trong vấn đề quy hoạch Việt Nam để khai thác mỏ bauxite ở Cao Nguyên, đài BBC đã phỏng vấn thầy giáo Y Long, một thầy giáo dạy cấp ba duy nhất ở M'Nong ở tỉnh Đắk Nông, nơi dự án bauxite sẽ được thực hiện. Theo thầy Y Long người M'Nong chiếm gần 40% dân số Đắk Nông (tổng số dân trong tỉnh khoảng 500.000 người) và sống trên 90% diện tích đất đai của tỉnh. Người M'Nong không nhiều mà lại sống ở vùng núi cao do việc khai thác bauxite sẽ đem lại. Hiện nay việc đào tạo kỹ sư và đào tạo nhân lực cho việc khai thác quặng bauxite thì người địa phương không hề biết gì hết. Người địa phương cũng khó có thể cạnh tranh trong việc kinh doanh mà phải phụ thuộc vào công trình khai thác vì họ quá nghèo và kinh tế thị trường vốn còn là điều xa lạ đối với họ. Có thể thu nhập hàng tháng chỉ tính bằng vài chục đồng, có thể không đủ gạo ăn. Với họ, tốt nhất là không nên làm. Tuy Hà Nội, người ta mới khám phá ra mỏ Quặng Gianh - Gò Mu thuộc huyện Mộ Đức, cách trung tâm Hà Nội chỉ hơn 50 km về phía tây nam, chỉ có 2 học sinh lớp 6 là cao nhất, 3 học sinh lớp 5, 4 học sinh lớp 3 và lớp 1!

Với mức sống và trình độ dân trí như thế, dân chúng và nhân quyền đối với họ chúng ta có một ý nghĩa gì đâu.

Các công ty quốc gia tin rằng khi cuộc sống và dân trí của người dân ngày càng được nâng cao, nền dân chủ sẽ được phát triển thì trong nước, và số vốn này sẽ giúp cho việc phát triển kinh doanh của họ ngày càng tốt đẹp hơn.

Liên Hiệp Quốc và các công ty quốc gia đã thiết lập kế hoạch khởi đầu “xã hội dân sự” ở Việt Nam qua từng giai đoạn. Họ tính rằng việc xây dựng các đoàn thể quần chúng do Đảng CSVN lập ra. Bắt đầu từ đầu này, chúng ta không ngạc nhiên khi thầy nhân dân là Vesak Nhà Nôm được chọn làm chủ tịch Hà Nội vào tháng 5 năm 2008, ngày 28.5.2008, ông Judd Birdsall – Văn Phòng Tổng Tôn Giáo Quốc Tế - Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ, đã tới thăm và làm việc tại Văn Phòng Trung ương GHPGVN, Tổng Giáo Hội Phật Giáo Nhà Nôm. Tại cuộc gặp gỡ, ông Judd Birdsall đã bày tỏ sự cảm kích và ngưỡng mộ đối với GHPGVN qua việc tổ chức Đại lễ Phật đản Liên Hiệp Quốc 2008 trong thời gian qua. Ông mong muốn GHPGVN ngày càng phát triển hơn nữa, giúp xã hội được thanh tịnh và hạnh phúc.

Mới nhìn qua, chúng ta cho rằng Hoa Kỳ đang chơi trò bắt cá hai tay, nhưng nhìn vào công trình phát triển “xã hội dân sự” ở Việt Nam, chúng ta thấy Hoa Kỳ và các công ty quốc gia đang thực hiện chính sách “địa vị bình hòa”.

Đôi Sĩ Hoa Kỳ Michael Michalak đã từng nói: “Hai mươi năm sau, chúng ta sẽ không nói Mỹ đã vào Việt Nam để khởi mìn, mà chúng ta sẽ nói rằng hơn 75% thành phần người Các Việt Nam là những người đã du học Mỹ.” Còn ông Aloisi, Phó Đại Sĩ Hoa Kỳ tiên đoán: “Việt Nam có thể

trong l trình c a ch đ dân ch đã đ ng trong 15 hay 20 năm t i”!

Các nhà phân tích cho r ng s c tính c a ông Aloisi h i quá l c quan.

Tr c đây, Đ i Hàn và Đài Loan là hai n c ch ng c ng hàng đ u Á Châu, luôn sát cánh v i VNCH. Nh ng khi Hoa K t b chi n tranh l nh và thay th b ng chi n đ ch “di n bi n hoà bình”, c hai n c này đã đi theo, và có khi còn qua m t Hoa K , nh v y hai n c này đã bi n thành hai con r ng Á Châu.

Các nhà phân tích l u ý r ng cái g nh n i gi a phát tri n kinh t và dân ch không ph i luôn luôn là đ i u t t y u. Nhi u ch đ đ c tài cho th y r ng h có th làm cho đ t n c phát tri n kinh t nh ng v n dìm đ c dân ch . Tr ng h p c a Trung Qu c là m t thí đ di n hình.

Nh ng các chuyên gia M tin t ng r ng th h t i do h ào t o s làm thay đ i.

VAI TRÒ C A TRUY N THÔNG

Trong b t c ch đ nào, k c t i Hoa K , lúc nào cũng c n có nh ng ý ki n khác bi t đ c đ a ra đ thúc đ y ch đ ph i xét l i các ch tr ng và hành đ ng c a mình, nh n ra nh ng sai l m và s a ch a. Khi ti ng nói trong n c b gi i h n, ti ng nói t bên ngoài r t c n thi t. Nh ng đ i u quan tr ng là ph i nghi n c u t ng t n nh ng v n đ mu n ch trích hay góp ý đ có th đ i m trúng “huy t” m i có tác đ ng. N u ch đánh kh i kh i, đánh đ a trên h c u, l p l u n m t chi u hay ch đánh đ th a m n lòng thù h n..., ch c ch n s không có tác đ ng gì. Hi n nay có ba c quan truy n thông Vi t ng qu c t đã đóng góp r t nhi u vào vi c làm thay đ i l i suy t và hành đ ng c a ng i dân trong n c, k c các đ ng viên và viên ch c chính quy n, đó là đài BBC, đài RFI và đài RFA. Nh ng c quan này đã dùng nh ng tin t c chính xác và nh ng quan đ i m khác nhau c a các chuyên gia đ giúp ng i dân cũng nh chính quy n trong n c suy nghĩ v nh ng gì đã hay đang x y ra. Chúng tôi tin r ng đây là m t ph ng cách t t đ nâng cao dân trí và đ i m i đ t n c.

(10.3.2009)